

CO Times

Redactioneel

Het klopt dus, je kunt mij midden in de nacht wakker maken en dan murmel ik “[campus]OrléoN is een netwerk van onderzoekers.” Dat heeft mijn teerbeminde althans proefondervindelijk vastgesteld toen hij half december ’s nachts thuiskwam van zijn werk. En ook dat ik dan glashard ontken dat ik aan het dromen ben. [campus]OrléoN *is* ook geen droom, het *is* een netwerk van onderzoekers – inmiddels bijna 600 leden – en die *doen* van alles. Dat weerhoudt me er natuurlijk niet van om *over* [campus]OrléoN verder te dromen. En om die dromen waar te maken, heb ik mezelf – ook half december trouwens – een sabbatical gegeven van OrléoN, mijn onderzoeksbureau van waaruit ik sinds 2003 opdrachten aanneem en solo uitvoer; de bakermat van [campus]OrléoN ook, van waaruit ik samenwerk aan wat mijn eigen vermogen overstijgt, maar waar ik wel lol aan heb en wat ik ook belangrijk vind. Daar en alleen daaraan ga ik me dus in 2013 wijden. Toch klopt het niet helemaal. Een sabbatical is een langere periode die iemand vrij neemt van zijn of haar reguliere werkzaamheden om de vrij gekomen tijd te besteden aan een ambitie waar hij of zij eerder niet aan toe kon komen door die zelfde werkzaamheden.

Floor Basten

Als ik naar mijn urenadministratie van 2012 kijk, dan blijkt dat tweederde van mijn tijd besteed is aan [campus]OrléoN, en als ik naar mijn omzet van 2012 kijk, dan zie ik dat die ook voor tweederde van [campus]OrléoN afkomstig is. In feite is dus [campus]OrléoN mijn reguliere werkzaamheden gaan vormen. Hoezo dus sabbatical? En toch, toch voelt het als een vrije periode om aan mijn dromen te gaan werken. Een soort werkvakantie. Ik heb er veel zin in. Samen nieuwe concepten, diensten en producten ontwikkelen om de onderzoekende mens in alle opzichten behalve het katholieke te bedienen. U leest het goed, de “onderzoekende mens”. Geen “onderzoekende samenleving” meer voor [campus]OrléoN? Natuurlijk wel! Alleen is die onderzoekende samenleving geen doel meer, maar een vertrekpunt. Ze is er gewoon; en wat heeft de onderzoekende mens (de onderzoekende professional, de onderzoekende adviseur, de onderzoekende kunstenaar, de onderzoekende wetenschapper, ...) nodig om daarin een betekenisvolle bijdrage te leveren aan de vraagstukken van die onderzoekende samenleving? Wat weet/wil/doet/kan de onderzoekende mens? De voorspelling van de Maya heeft dan misschien niet geleid tot een uiteenspattende aardbol, een wende in de mensheid is wel voelbaar. De Wereld Draait Door komt met een eigen university, de Universiteit van Nederland gaat eind dit jaar online en elke boekhandel puilt uit van de populairwetenschappelijke werken. Tekenend van een opkomende markt. Nu alleen nog even die markt hervormen van aanbieders en afnemers van kennis naar een productief en democratisch forum voor onderzoekende mensen. Zin om mee te doen?

26 januari van 13.00 tot 15.00 u: buitenpromovendi in gesprek met elkaar en met oud-buitenpromovendi (info via campus@orleon.nl)

Ondertussen op de “campus orleon” groep van LinkedIn [campus]Orléon heeft een groep op LinkedIn waarin gediscussieerd wordt over diverse onderwerpen die te maken hebben met onderzoek en samenleving. Uw bijdrage is welkom. Recente discussies zijn:

De omgekeerde academicus

Wat als ... je als academicus je vertrekpunten radicaal anders legt? Aanleiding van deze post door Floor Basten was een artikel op The Guardian UK dat haar bracht naar een blog van Alex Bruton over de zogenaamde *flipped academic*. Deze omgekeerde (bekeerde?) academicus heeft zes kenmerken met als gemene deler de focus op het creëren van leeromgevingen en zin in onderzoek.

Project Wijze Wetenschap

Waarom slaagt de wetenschap er vandaag niet in om de grote maatschappelijke uitdagingen snel en adequaat aan te pakken? En wat kan het Vlaamse innovatiebeleid doen om dat te veranderen? Anne-Marie Poorthuis heeft een post geplaatst die linkt naar een drietal artikelen van Barbara De Munninck. Hoe kan het Vlaamse innovatiebeleid wetenschappelijke instellingen, (deels) gefinancierd met publiek geld, ondersteunen opdat ze zo snel en zo adequaat mogelijk een antwoord kunnen bieden op complexe maatschappelijke problemen? Volgens De Munninck is dat de vraag verkeerd stellen, want: “Wie opmerkt dat beloftevolle oplossingen ook van buiten de gevestigde

wetenschaps- en innovatiecentra kunnen komen – bijvoorbeeld van burgers, ngo’s of publiek-private samenwerkingsverbanden –, die hertekent en verbreedt het innovatielandschap.” De vraag die ze gaat beantwoorden is dan ook: “hoe kan het Vlaamse innovatiebeleid enerzijds de veerkracht van grote wetenschappelijke instellingen en innovatiecentra versterken en anderzijds de efficiëntie van innovatieve nichespelers verhogen om zo te komen tot een duurzaam systeem?” Dat levert drie interessante artikelen op, het lezen en gesprek erover waard.

Data uit het curriculum “Samenlevingen leren onderzoeken”

11/01 en 15/02: Participatief (actie)onderzoek met kinderen
18/01: De rol van intuïtie in onderzoek
25/01 en 01/03: Netwerkonderzoek
25/01: Appreciative Inquiry
01/02: Sociale media en profilering
01/02: Transformaties van instituties
08/02: Narratief interviewen
08/02: De leergeschiedenis
14/12: Academic writing & literature review

Kijk op <http://www.campusorleon.nl/curriculum> voor de meest actuele informatie

Vorbij het Broodje Aap: Op naar een Onderwijs Théâtre de l'Absurde

Prof.dr. Paul A. Kirschner
Celstec

Wij zijn het broodje-aap voorbij en aanbeland in een onderwijskundig Théâtre de l'Absurde, een onderwijsdenken waarin logica en argument schijnbaar achteloos plaats maken voor ongefundeerde en irrationele prietpraat. Neem 31 *Surprising Facts About Learning*.¹ Verrassend, inderdaad! Ik vond er veel lachwekkende, maar ook bijna evenveel kwaadaardige onderwijsonzin. Ik beperk me tot “fact 26”: kinderen die aan lachactiviteiten deelnemen ervaren een toename in geheugenretentie (volgens mij een pleonasme). De stelling: als je lacht is het positief en als het positief is, kun je je herinneren waarom je lachte *en dus* verbetert deze positieve emotie het onthouden van dingen *en dus*: begin onderwijs met een lach. Laten wij de claims eens goed doornemen.

1. Als je iets positiefs ervaart, zul je later waarschijnlijk ook weten wanneer en waar jij dit ervoer. Klopt! Helaas geldt dit ook voor negatieve ervaringen. Betekent dit dat je onderwijservaringen evengoed kan/moet koppelen aan huilen en verdriet? Ik zie geen reden waarom niet. Dat de situatie waarin wij iets leren invloed heeft op wat wij onthouden, is niet nieuw. Dit heet gesitueerd en/of gecontextualiseerd leren en de basis hiervan is dat als wij iets leren in een betekenisvolle context, wij meer ankers hebben om het weer op te halen.

2. Op de website staat dat lachen het bewijs is van een “betrokken lichaam, geest en hart”, wat de waarschijnlijkheid van de herinnering aan de oorzaak van dit gevoel vergroot. Probleem 1 is dat niets bewezen is. Het is wel aannemelijk dat er een correlatie is, maar een correlationeel verband is geen oorzakelijk verband. Probleem 2 is dat de bewering gaat over de herinnering aan de oorzaak van de emotie en niet aan wat er daarna geleerd of gedoceerd werd.

Wat heeft dit met leren te maken?

3. Het bewijs van dit “feit” is dat twee “PhD auteurs, sprekers, en curriculumspecialisten” het zeggen. Aha. Willingham heeft een interessant boek geschreven getiteld *When Can You Trust the Experts: How to Tell Good Science from Bad in Education*. Een van zijn basisstappen om na te gaan of je iets kan/mag geloven is dat je nagaat of de kwalificaties van de expert relevant zijn voor wat hij of zij beweert. Een snelle websearch leert dat de ene “expert” een kinderopvangadministrator was en nu auteur is met een eigen consultancybedrijf; de andere is logopediste, vroeg interventionist (wat dat ook mag zijn), docent en subsidieadministrator die met autistische kinderen werkt. Volgens mij niet echt relevante kwalificaties. Maar zelfs als de kwalificaties ter zake zijn, dan is, zo stelt Willingham, een kwalificatie alleen een slechte indicator van waarheid. Feit 26 heb ik hier genuanceerd; nog 30 te gaan. Wanneer valt het doek voor dit absurdistisch onderwijsstheater?

Prof. dr. Paul A. Kirschner,
Hoogleraar Onderwijspsychologie, i.h.b. Leren en Cognitie
Centre for Learning Sciences and Technologies (CELSTEC), Open Universiteit
Zie: <http://portal.ou.nl/nl/web/lt-community/phd>

¹ <http://www.teachthought.com/learning/31-facts-about-learning>

Het adviesrapport *Kennis over publiceren. Publicatietradities in de wetenschap* is te verkrijgen via <http://www.knaw.nl/smartsite.dws?lang=NL>.

“Het is gebruikelijk om voorstellen naar referenten te sturen, ter beoordeling. In zo’n voorstel moet de onderzoeker precies aangeven wat hij van plan is te gaan doen. Blijkbaar geeft men wetenschappers wel het vertrouwen om voor anderen te bepalen wie straks het geld krijgt. Ik ben blijkbaar betrouwbaar genoeg om andermans werk te beoordelen en te bepalen

wie het geld moet krijgen. Maar tegelijkertijd vertrouwt men mij niet zomaar geld toe om mijn eigen werk te beoordelen en het geld zelf te besteden aan het onderzoek dat mij het belangrijkste lijkt. Ik wil niet beweren dat de slager voortaan zijn eigen vlees moet keuren. Maar het komt er nu wel op neer dat ik mijn vleeslapjes zo in mijn etalage moet leggen, dat de buitenwereld gaat denken dat dit het allerbeste vlees is, terwijl ik voor mezelf intussen een ander lapje klaarmaak dat er minder goed uitziet maar wel beter smaakt. Je moet je onderzoeksvoorstellen op een bepaalde manier schrijven omdat je anders het geld niet krijgt. Ik wil best door een paar hoepels springen als ik weet dat ik daarmee geld verdien. Maar het aanvragen van geld is een pervers spel, terwijl de wetenschap zelf juist zo mooi en creatief is. Voor elke vijf uur die ik zelf besteed aan onderzoek ben ik misschien wel drie uur bezig om onderzoeksgeld los te krijgen en te verantwoorden.”

Experimenteel fysicus Tjerk Oosterkamp (p. 16)

Bij beoordeling van wetenschappelijke publicaties wordt niet of nauwelijks rekening gehouden met verschillen in publicatietradities, terwijl de kwaliteit en kwantiteit van publicaties de meetlat vormen voor het wetenschappelijk functioneren van de onderzoeker. Aanleiding voor De Jonge Akademie, zelfstandig platform binnen de Koninklijke Akademie van Wetenschappen, om met een onderzoek naar die tradities een bijdrage te leveren aan het debat over het waarderen van wetenschappelijke publicaties, waarbij recht wordt gedaan aan de (verschillen in) onderzoekspraktijk. Dat debat werd aangezwengeld bij de presentatie van het rapport op 18 december 2012. Een panel, bestaande uit Hilde Bras, Hans Clevers, Franciska de Jong en Bert Weckhuysen, ging onder leiding van Martijn van Calmthout het debat aan met een kritische zaal. Hoofdboodschap van het panel: wij zijn de reviewers, de lezers, de schrijvers, degenen die de prijzen uitdelen en we zitten onszelf gek te maken met citatie-indexen als populariteitspolls. We doen het onszelf aan, maar ook: het blijft mensenwerk en je weet tenminste waar je aan toe bent, plus je kunt laten zien wat je waard bent. Wij zijn de peers; onderzoekers willen dat onderzoekers, niet anderen hen de maat nemen. Peer review is het enige dat we hebben, maar moet wel zorgvuldig zijn. Tegenwerpingen van de zaal gingen over de gijzeling van wetenschap door commerciële bladen, het *old boys network* van financiers en truckjes om aan een hoge score te komen. Zaal en panel vonden elkaar vooral op het belang van het debat en kwamen niet tot een gedeelde analyse of oplossing. Daar is het misschien nog te vroeg voor.

Het antwoord van de prijsvraag uit de CO Times van november was *Het meten van de wereld* van Daniel Kehlmann. De winnaar is Anne Marie Weggelaar. Onderstaand de nieuwe prijsvraag:

Ik had speciaal agent Minor Dons nog nooit ontmoet, maar de ironische lading van zijn naam riep een beeld op dat hem waarschijnlijk geen recht deed. Hij moest wel een afgeleefd, klein mannetje zijn, met lichtblond haar op elke centimeter van zijn lichaam, behalve op zijn hoofd. [...] Natuurlijk had ik het bij het verkeerde eind. [...] Hij was hoogstens veertig, en op een academische manier aantrekkelijk, met zijn bril zonder montuur, zijn keurig geknipte bruine haar en donkerrood-met-blauw gestreepte das. Hij straalde een verstrooidheid en intellectuele intensiteit uit die iemand die zelf jarenlang postdoctoraal academisch onderwijs had doorgeworsteld, onmiddellijk opvielen, want ik kon me geen professor [...] herinneren die zich niet tot het ongewone voelde aangetrokken en die gemakkelijk contact legde met simpele stervelingen.

In welke roman van welke auteur komt deze passage voor? Mail je oplossing voor 28 februari 2013 naar campus@orleon.nl. Onder de goede inzendingen wordt een bon verlot ter waarde van € 25,= voor items uit de Research or Die black box (<http://www.campusorleon.nl/research-or-die>). De winnaar wordt in de eerstvolgende editie van de CO Times bekendgemaakt.

Analyse van het wie

=== uit de serie Narratieve analyse ===

In de digitale reader *Analyse van het wie* wordt uitgelegd hoe je vertellers van en personages in narratieven codeert en zo komt tot patronen in collectieve betekenisgeving.

€ 10,= ex btw voor AJ-/MLK-leden, € 15,= ex btw voor anderen

Twitter: [@campusorleon](https://twitter.com/campusorleon)

Facebook: [\[campus\]Orléon](https://www.facebook.com/campusOrleon)

Nacht van de Nieuwe Macht

Een team van onderzoekers van [campus]Orléon is naar dit event geweest om ter plaatse onderzoek te doen naar de nieuwe macht. Interesse in hun bevindingen? Stuur een mail naar campus@orleon.nl en u krijgt het rapport begin februari toegestuurd.

Colofon

CO Times verschijnt vijf keer per jaar. AJ en MLK leden van [campus]Orléon kunnen gratis adverteren. Niet-leden die willen adverteren kunnen contact opnemen via campus@orleon.nl

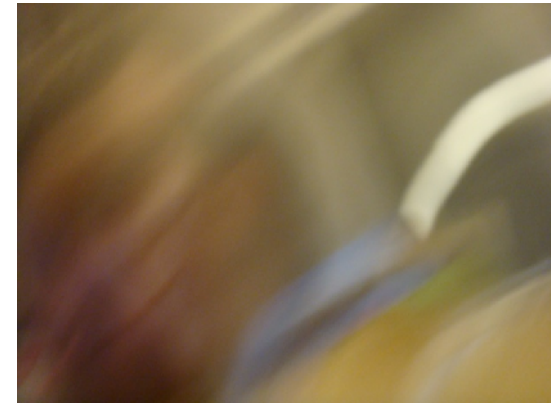
"If you want to concentrate deeply on some problem, and especially some piece of writing or paper-work, you should acquire a cat. Alone with the cat in the room where you work ... the cat will invariably get up on your desk and settle placidly under the desk lamp.

The light from a desk lamp ... gives a cat great satisfaction. The cat will settle down and be serene, with a serenity that passes all understanding.

And the tranquility of the cat will gradually come to affect you, sitting there at your desk, so that all the excitable qualities that impede your concentration compose themselves and give your mind back the self-command it has lost.

You need not watch the cat all the time. Its presence alone is enough. The effect of a cat on your concentration is remarkable, very mysterious".

Uit: Muriel Spark, *A Far Cry from Kensington* (1988)